

Mustafa El-'Adevi

العواصم من الشيطان

Kako i čime se zaštititi od šejtana?

preveo:

Munir Zahirović

Predgovor

U ime Allaha. Milostivog, Samilosnog

Zahvala pripada Allahu. Njemu zahvaljujemo i od Njega pomoć i oprost tražimo. Molimo Allaha da nas uputi na pravi put.

Tražimo zaštitu kod Allaha od zla nas samih i zla naših djela. Koga Allah uputi niko ga ne može u zabludu odvesti, a koga On u zabludi ostavi niko ga ne može uputiti.

Svjedočim da nema drugog boga, osim Allaha Jedinog koji nema Sebi ravnoga, i svjedočim da je Muhammed Njegov poslanik. Neka je Allahov blagoslov i spas na njega, njegovu porodicu i sve njegove ashabe (drugove). A zatim:

Najistinitiji govor je Allahov knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore su nove stvari (u vjeri), a svaka nova stvar (u vjeri), je novotarija. Svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

"O vjernici, bojte se Allaha istinskom bogobojaznošću i ne umirite osim kao muslimani."¹

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, koji vas je od jednog čovjeka stvorio, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte - s imenom čijim jedni druge molite - i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi."²

"O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio."³

A zatim:

Šejtan ne žali truda i napora da zavede ljude u zabludu i uputi ih na put koji vodi u Vatru, da ih izvede iz svjetla u tmine. On ne malaksava i ne dvoumi se da ih zastraši. Uzvišeni Allaha kaže:

"To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici!"⁴

Ono što je Allah dao šejtanu od osobina, kad kaže: "On vas vidi, on i vojske njegove, odakle vi njih ne vidite"⁵, prokleti šejtan je iskoristio kao sredstvo za prilaženje ljudima s prijeda, ozada, s lijeve i desne strane uljepšavajući im nevjerovanje, grijehе, širk, nemoral tajni i javni iz zavisti prema vjernicima i želje da ih odvede u Džehennem.

Međutim, Allah, azze ve dželle, Svojom milošću nije ostavio vjernika da bude plijen prokletom Iblisu. On je vjernike uzeo u Svoju zaštitu. Uzvišeni kaže:

"Allah je zaštitnik onih koji vjeruju i On ih izvodi iz tmina na svjetlo, a onima koji ne vjeruju - zaštitnici su šejtani i oni ih odvede sa svjetla u tmine."⁶

Allah je vjernike uzeo u Svoju zaštitu i spasio ih iz Svoje milosti i blagodati prema njima. Govoreći o položaju Iblisa u odnosu na Allahove robove, vjernike, Uzvišeni kaže:

¹ Kur'an, 3:102.

² Kur'an, 4:1.

³ Kur'an, 33:70-71.

⁴ Kur'an, 3:175.

⁵ Kur'an, 7:27.

⁶ Kur'an, 2:257.

"... on doista nema nikakve vlasti nad onima koji vjeruju i koji se u Gospodara svoga pouzdaju; njegova je vlast jedino nad onima koji njega za zaštitinika uzimaju i koji druge Allahu ravnim smatraju."¹

I kaže Uzvišeni:

"... šejtanovo lukavstvo je, zaista, slabo."²

Allah, subhanehu, je u svojoj časnoj Knjizi spomenuo i ono što će vjerniku donijeti smiraj, pa kaže:

"... onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta."³

I kaže:

"... one koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se, doista, kad se Allah pomene smiruju!"⁴

Allah, subhanehu, je dao da nas Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poduči onome što će nas zaštititi od šejtana. Mi smo se potrudili da saberemo jedan dio toga što smo smatrali da je vjerodostojno preneseno od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi se vjernik mogao zaštititi od šejtana i njegovog zla. Trudili smo se da saberemo samo ono što je pouzdano i vjerodostojno preneseno od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a sve mimo toga nismo navodili.

Koristim priliku da napomenem da je onaj ko će se okoristiti ovim stvarima na prvom mjestu vjernik za razliku od drugih, zbog toga što Uzvišeni Allah kaže:

"Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo propast povećava."⁵

Molimo Allaha da dadne da se vjernici okoriste ovim stvarima. I neka je salavat i selam na našega prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu rodbinu i njegove drugove.

Ebu Abdullah Mustafa ibn El-'Adevi

¹ Kur'an, 16:99-100.

² Kur'an, 4:76.

³ Kur'an, 65:3.

⁴ Kur'an, 13:28.

⁵ Kur'an, 17:82.

Spominjenje Allaha, azze ve dželle

Od Harisa El-Eš'arija, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Allah, azze ve dželle, je naredio Jahajau sinu Zekerijjaovom, neka je na obojicu Allahov mir i spas, da izvršava pet naredbi i naredi Benu Israilu (jevrejima) da ih izvršavaju," – zatim je spomenuo hadis u kojem se između ostalog kaže:

"I naređujem vam da mnogo spominjete Allaha. Primjer toga je poput primjera čovjeka kojeg progoni neprijatelj sljedeći brzo njegove tragove, pa on dođe do dobro utvrđene tvrđave i u nju se skloni. Zaista se čovjek štiti od šejtana čestim spominjanjem Allaha, azze ve dželle."¹

Vjerovanje u Allaha i oslanjanje na Njega

Uzvišeni Allah kaže:

"... on² doista nema nikakve vlasti³ nad onima koji vjeruju i koji se u Gospodara svoga pouzdaju; njegova je vlast jedino nad onima koji njega za zaštitnika uzimaju i koji druge Allahu ravnim smatraju."⁴

I kaže Uzvišeni:

"... onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta."⁵

Ko se na Allaha osloni, On će ga sačuvati od svakog zla, pa makar ono bilo veliko poput nebesa i zemlje. Dat će mu izlaz iz teške situacije i otkloniti mu njegovu brigu.

U vezi s tim se prenosi da je Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao:

"Jednog dana sam bio iza Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mi je rekao:

"Mladiću, poučiću te nekoliko važnih riječi:

^uvaj Allaha - čuvat će te.

^uvaj Allaha naći ćeš ga ispred sebe.

Kada tražiš pomoć, traži od Allaha.

I znaj da kada bi se sav svijet sakupio da ti učini neku korist, neće ti moći koristiti, osim onoliko koliko ti je Allah već propisao, a kada bi se sakupili da ti naude, ne bi ti naudili, osim onoliko koliko ti je Allah već propisao. Pera su se digla, a listovi osušili^{6,7}.

Šta treba reći i raditi kako bi se raskinuli čvorovi koje šejtan veže

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

¹ Hadis je vjerodostojan, a prenosi ga imam Ahmed ibn Hanbel u svome "Musnedu".

² Tj. šejtan. (op. prev.)

³ Neki islamski učenjaci kažu da to znači da on nema vlasti nad njima da ih odvede u grijeh od kojeg se oni neće pokajati, već kad god grijeh počine oni se Allahu pokaju. A ima i nekih koji kažu da to znači da on nema dokaza protiv njih.

⁴ Kur'an, 16:99-100.

⁵ Kur'an, 65:3.

⁶ U jednoj drugoj predaji stoji: "Znaj da je u strpljenju kod onoga što mrziš veliko dobro, da je pomoć sa strpljenjem, da je otklanjanje (nevolje) poslije tegobe, i da je s teškoćom olakšica."

A u drugoj predaji stoji: "Znaj za Allaha u obilju, On će za tebe znati u oskudici."

Treba bolje preispitati sened (lanac prenosioca) ove dvje predaje.

⁷ Prenosi ga Tirmizija u "Sunenu", Ahmed ibn Hanbel u "Musnedu", Ibn Ebi Asim u "Sunnetu", i dr.

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Kada neko od vas zaspi, šejtan mu na potiljku zaveže tri čvora¹ i pri vezivanju svakog kaže: "Pred tobom je duga noć, pa spavaj." Ukoliko se on probudi pa spomene Uzvišenog Allaha odriješi mu se jedan čvor, a ako uzme abdest odriješi se još jedan čvor, a ako (još) klanja odriješi mu se i treći čvor i on osvane čio i raspoložen, u protivnom osvane lošeg raspoloženja i lijen."²

Ispiranje nosa prilikom buđenja

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Kada se neko od vas probudi, neka ispere nos tri puta, jer šejtan spava u njegovoj nosnoj šupljini."³

Ne provođenje cjele noći u spavanju

Od Abdullah ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Spomenut je kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, čovjek koji je spavao (cjelu) noć⁴ sve do ujutro, pa je (Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem) rekao: "To je čovjek kojem je šejtan mokrio⁵ u uši", ili je rekao: "u uho."⁶

Dova prilikom ulaska u kupatilo

¹ Izuzetak iz toga, po mišljenju neki islamskih učenjaka, čine oni koji prilikom ližeganja prouče ajetu-l-kursi. To argumentuju time što se šejtan ne približava onome ko taj ajet prouči. U jednom hadisu se navodi da je šejtan rekao Ebu Hurejri: "Kada htjedneš leći, prouči ajetu-l-kursi od početka, pa do kraja ajeta: "Allahu la ilahe illa huve-l-hajju-l-kajjum..." (Kur'an,2:255) Allah će ti dati (meleka) čuvara, a šejtan ti se neće približiti sve dok ne osvaneš." Kada je Ebu Hurejre to ispričao Allahovom Poslniku, sallallahu alejhi ve sellem, on mu je rekao: "Rekao ti je istinu, a on je onaj koji puno laže."

Drugi islamski učenjaci to odbacuju zbog općenitosti riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Kada neko od vas zaspi, šejtan mu na potiljku zaveže tri čvora". Što se tiče hadisa o ajetu-l-kursiji oni odgovaraju da se vezanje čvorova odnosi na apstraktnu stvar, dok se približavnje u hadisu o ajetu-l-kursiji "a šejtan ti se neće približiti sve dok ne osvaneš" odnosi na osjetilnu stvar ili obratno. Oni kažu da njegovo činjenje sihra onome ko spava ne mora značiti da ga on dotiče, kao što ni njegov dodir (mess) ne mora značiti da mu se približio i nanio mu štetu na njegovom tijelu. A Allah najbolje zna.

Neki islamski učenjaci iz toga izuzimaju onoga ko klanja jaciju u džematu zbog hadisa kojeg prenosi Muslim i drugi od Osman ibn Affana, radijallahu anhu, koji kaže: "uo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Ko klanja jaciju u džematu, kao da je klanjao pola noći, a ko klanja sabah u džematu kao da je klanjao čitavu noć." A Allah najbolje zna.

² Prenosi ga Buharija i Muslim. Iz ovog hadisa se jasno može vidjeti zašto se javlja neraspoloženje na licima mnogih ljudi koji noći provode zabavljajući se u kinima, pozorištima, pored TV ekrana i sl., osvanjujući tako, a da samo jako malo spominju Allaha, da nam Allah svima oprosti.

³ Hadis je vjerodostojan, a prenosi ga Buharija i Muslim.

⁴ Neki islamski učenjaci kažu da se time misli da je prespavao noćni namaz. Imam En-Nevevi je jedno poglavlje svoje knjige naslovio "Poglavlje o tome šta se prenosi u vezi s onim koji je čitavu noć spavao sve dok nije osvanuo". Neki drugi navode da je on prespavao jedan od propisanih namaza.

⁵ Neki islamski učenjaci smatraju da je šejtanovo mokrenje stvarno. Kao što šejtan jede, pije i ima spolni odnos, tako on i mokri.

Drugi opet smatraju da se time hoće reći da ga šejtan smatra bezvrijednim poput mjesta gdje se vrši mala nužda, dok ima i onih koji smatraju da šejtan puni čovjekove uši bezveznim svarima, tako da ga odvraća od spominjanja Allaha. Ima i drugih tumačenja, a Allah najbolje zna.

⁶ Bilježi da Buharija i Muslim.

Od Enesa, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi ulazio u kupatilo rekao bi:

"اللهم إني أعوذ بك من الخبث و الخبائث"

"Allahumme inni e'uzu bike mine-l-hubsi ve-l-habais."

"O Allahu, utječem Ti se od šejtana oba pola."¹

Ezan tjera šejtana

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Kada se uči ezan za namaz šejtan bježi² tako da ne čuje učenje ezana, a kada se završi ezan on se vraća. Kada se uči ikamet on brzo bježi, a kada završi ikamet on se (ponove) vraća i navodi onoga koji klanja na svakakve misli govoreći: "Sjeti se toga! Sjeti se toga!", čega se čovjek ne bi ni sjetio, sve dok ne zaboravi koliko je klanjao³."⁴

Od Džabira, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"^uo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Zaista šejtan kada čuje ezan za namaz⁵ bježi sve dok ne stigne do Revhe⁶."⁷

Traženje zaštite od šejtanskih priviđenja i prisustva

¹ Bilježi ga Buharija i Muslim. Ovde treba skrenuti pažnju na to kada će čovjek koji bude vršio nuždu na mjestu gdje nema klozeta proučiti tu dovu. Većina islamskih učenjaka kaže da će je proučiti kada htjedne skinuti odjeću.

Drugo šta će uraditi onaj ko zaboravi dovu prije ulaska u klozet, pa se sjeti nakon što je već ušao?

Allah najbolje zna, ali može se zaključiti da je treba proučiti, ako je zaboravio prije ulaska, onda nakon ulaska, a prije nego što čučne (sjedne) da izvrši nuždu. Ako je već čučnuo (sjeo) onda će od Allaha zatražiti zaštitu svojim srcem, ali ne i jezikom. U Muslimovom "Sahihu" se prenosi da je neki čovjek prošao pored Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i nazvao mu selam, pa mu on nije odgovorio.

(Učenje dove prilikom obavljanja nužde) je pokušeno, ali nije zabranjeno zbog hadisa koji se prenosi od Aiše, radijallahu anha, u kojem ona kaže da je: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao Allaha u svakoj situaciji."

² U Muslimovom rivajetu (predaji) stoji: "Zaista šejtan kada čuje ezan za namaz bježi da ne čuje glas ezana. A kada se utiša (prouči ezan), on se vrati i navodi čovjeka na svakakve misli, pa kada se prouči ikamet ode da ne čuje njegov glas, a kada se utiša (prouči ikamet), vrati se i navodi čovjeka na svakakve misli."

³ U jednom od Muslimovih rivajeta se dodaje: "pa ga navodi, potiče i podsjeća na potrebe kojih se ne bi ni sjetio."

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

⁵ Ibn Dževzi, rahimehullah, kaže: "Ezan izaziva strahopoštovanje koje šejtana jako uznemirava, jer se prilikom ezana ne može javiti rija', niti greška prilikom učenja."

* Da li će šejtan bježati i u slučaju da se ezan prouči, a još nije nastupilo vrijeme učenja ezana?

Jedan dio islamskih učenjaka smatra da hoće. Muslim u svome "Sahihu" bilježi od Ebu Salih da je rekao: "Otac me je poslao do plemena Benu Harise, a sa mnom je bio naš sluga – ili drug . tada ga neko pozva po imenu sa zida." - reče Ebu Salih, a zatim nastavi: "Pa je onaj što je bio sa mnom pogledao prema zidu, ali nikoga nije vidio. Ispričao sam to svom ocu, pa mi on reče: "Da sam znao da će ti se to desiti, ne bih te poslao. Ali ako (opet) čuješ neki glas, prouči ezan za namaz. ^uo sam Ebu Hurejeru, radijallahu anhu, da je ispričao hadis Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Zaista šejtan kada se prouči ezan za namaz, brzo bježi."

⁶ Revha je udaljenja 36 milja od Medine.

⁷ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

Uzvišeni Allah kaže:

"... i reci: "Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od privedenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da me od njihovog prisustva zaštititi!"¹

Od Velida ibn Velida, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"O Allahov Poslaniče, imam noćnu moru."

"Kada htjedneš leći reci:

"أعوذ بكلمات الله التامة من غضبه وعقابه وشر عباده ومن همزات الشياطين وأن يحضرون"

"E'uzu bi kelimatillahi et-tammeti min gadabihi ve 'ikabihi ve šerri 'ibadihi ve min hemazatiš-šejatini ve en jahdurun."

"Utječem se Allahovim potpunim riječima od Njegove srdžbe, Njegove kazne, od zla Njegovih robova, od šejtanskih privedenja i njihovog prisustva."

Onda ti neće moći nauditi, a kamo li se približiti!" – reče mu on.²

Traženje zaštite od šejtanskog hemza, nefha i nefsa

Od Abdullah ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, tražio zaštitu od šejtanskog hemza, nefha i nefsa."

Zatim je rekao: "Njegov hemz znači ludilo, nefš puhanje, nefh oholost."³

Traženje zaštite od šejtana prije učenja Kur'ana

Uzvišeni Allah kaže:

"Kada hoćeš da učiš Kur'an, zatraži od Allaha zaštitu od šejtana prokletog."⁴

Ibn Kesir, rahimehullah, kaže:

"Mudrost traženja zaštite kod Allaha od šejtana prije učenja Kur'ana je da on ne bi odvrtao onoga koji uči od učenja i spriječavao ga da razmišlja (o proučenom)."

Kako se zaštititi od šejtana kada nam priđe u namazu?

¹ Kur'an, 23:97-98.

² Bilježi ga Ahmed ibn Hanbel u "Musnedu". Hadis je vjerodostojan na osnovu drugih hadisa. Ahmed ga prenosi sa senodem (lancem prenosioca) koji je mursel. Međutim, prenosi se njemu sličan hadis od Amr ibn Šu'ajba koji prenosi od svog oca, a on od svog da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nas je učio šta ćemo reći ako se uplašimo od sna: "Utječem se Allahovim potpunim riječima od Njegove srdžbe, Njegove kazne, od zla Njegovih robova, od šejtanskih privedenja i njihovog prisustva." Hadis, takođe, bilježi Ahmed, a i Tirmizi koji kaže da je hadis hasen garib.

³ Hadis je vjerodostojan na osnovu drugih hadisa. Bilježi ga Ahmed ibn Hanbel u svome "Musnedu". Takođe Ahmed i Ebu Davud bilježe hadis od Džubejr ibn Mut'ama, radijallahu anhu, u kojem se kaže da je on vidio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako klanja i izgovara:

"Allah je najveći, Allah je najveći, Allah je najveći. Hvala Allahu mnogo. Hvala Allahu mnogo. Hvala Allahu mnogo. Neka je slavljjen Allah ujutro i naveče.

Utječem se Allahu od šejtana, njegovog nefha, njegovog hemza i njegovog nefsa." Zatim je (Džubejr) rekao: "Njegov nefš je puhanje, nefh oholost, a hemz ludilo."

U drugim predajama kod Ahmeda stoji: "Allahu, utječem Ti se od prokletog šejtana, njegovog ludila (hemza), njegove oholosti (nefha) i njegovog puhanja (nefha)."

Njegov hemz je u hadisu objašnjen kao ludilo (uzrokovano šejtanskim dodirom). Ebu Ubejd kaže, a isto to stoji i u djelu "Lisanu-l-'areb", da je to ludilo (uzrokovano šejtanskim dodirom). Takođe kaže: "... nazvano je hemzom jer nastaje dodirom i ubodom."

Ebu Ubejd, takođe, kaže: "Nefš se naziva puhanjem, jer je on poput onoga što čovjek tiho izgovara kao da puše poput rukje."

⁴ Kur'an, 16:98.

Od Ebu-l-Ala'a¹ se prenosi da je Osman ibn Ebi-l-'As došao Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao:

"O Allahov Poslaniče, šejtan se ispriječio između mene, mog namaza² i učenja ometajući me prilikom toga."

"To je šejtan koji se zove Hanzeb. Kada osjetiš da ti se on približio potraži zaštitu kod Allaha od njega³ i pljucni na lijevu stranu tri puta." – reče mu Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.

(Osman ibn Ebi-l-'As) kaže: "Tako sam i postupio, pa ga je Allah udaljio od mene."⁴

Ostavljanje okretanja u namazu

Od majke pravovjernih, Aiše, radijallahu anha, se prenosi da je rekla:

"Pitala sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o čovjekovom osvrtnju (okretanju) u namazu, pa reče:

"To je ono što šejtan krade⁵ od namaza nekoga od vas."⁶

Spriječavanje prolaznja ispred čovjeka u namazu

Od Ebu Se'ida El-Hudrija, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allah Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Ako ispred nekog od vas, kada je u namazu, hoće da prođe neko (ili nešto), neka ga spriječi. A ako odbije, neka ga spriječi, a ako (opet) odbije, neka se bori protiv njega, jer, zaista, je to šejtan⁷."⁸

Sedžda tjera šejtana

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

¹ Ovaj hadis je na prvi pogled mursel, ali Muslim odmah nakon njega prenosi rivajet u kojem lanac prenosioca seže do Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

² Imami En-Nevevi kaže: "Značenje riječi "ispriječio se između mene, mog namaza..." je: "uznemiravao me tokom namaza, spriječio me da osjetim njegovu slast i da budem skrušen."

Takođe, imami En-Nevevi kaže: "Iz hadisa se takođe može zaključiti da je lijepo, kada se osjete šejtanove vesese, tražiti utočište od njega kod Allaha tako što se pljucne na lijevu stranu tri puta."

³ Tj. učenjem riječi: "E'uzu billahi mineš-šejtanir-radžim." (op. prev.)

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

⁵ Ta krađa je potkradanje koje se brzo vrši. Tako kada klanjač stane pred Allaha, subhanehu ve te'ala, šejtan mu sprema zasjedu čekajući propust koji ide njemu u korist, pa ako se okrene šejtan koristi prilikom i napada ga u tom momentu. (v. "Fethu-l-Bari", 2/235)

⁶ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija.

⁷ U jednoj od Muslimovih predaja koje se prenose u vezi sa hadisom Ibn Omera, radijallahu anhuma, se kaže: "... zaista je sa njim karin (šejtan koji se ne razdvaja od čovjeka)."

Imam En-Nevevi, rahimehullah, kaže: "O riječima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "... zaista je to šejtan", El-Kadi kaže: "Postoji mišljenje koje kaže da to znači da je šejtan taj koji ga je naveo da prođe ispred klanjača i spriječio ga da se vrati. Postoji i drugo koje kaže da onaj ko to radi čini šejtansko djelo, jer je šejtan daleko od svakog dobra i provođenja sunneta. A postoji i mišljenje koje kaže da se pod tim podrazumjeva šejtan karin (koji se ne razdvaja od čovjeka), kao što se prenosi u jednom drugom hadisu "... pa zaista je sa njim karin (šejtan koji se ne razdvaj od čovjeka)." A Allah najbolje zna.

⁸ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija i Muslim.

"Kada čovjek prouči ajet sedžde iz Kur'ana, pa učini sedždu, šejtan se izdvoji i zaplače govoreći:

"Teško njemu!", - a u drugoj predaji: "Teško meni!" – "Ovijeku je naređeno da učini sedždu, pa ju je učinio i za to ima Džennet (kao nagradu), a i meni je bilo naređeno da sedždu učinim, pa sam odbio i za to imam Vatru (kao kaznu)."¹

Sehvi sedžda - poniženje za šejtana

Od Ebu Se'ida El-Hudrija, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Kada neko od vas bude u nedoumici koliko je klanjao, tri ili četiri rekeata, neka odagna sumnju (nedoumicu) i uzme ono što je siguran, a zatim neka učini dvije sedžde prije nego što preda selam. Ako je klanjao pet rekeata onda će se one zauzeti za njegov namaz, a ako je upotpunio četiri rekeata onda će one biti poniženje² za šejtana."³

Ostavljavanje namaza prilikom izlaska Sunca i prilikom zalaska, jer Sunce izlazi između šejtanovih rogova⁴

Od Ibn Omera, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Nemojte obavljati vaš namaz kada Sunce izlazi, niti kada zalazi, jer ono izlazi između šejtanovih rogova."⁵

Jutarnji i večernji zikrovi

Od Osman ibn Affana, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Uo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Ko kaže:

¹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

² En-Nevevi, rahimehullah, kaže: "Njegove riječi "... onda će one biti poniženje za šejtana" znače da će ga rasrditi i poniziti. Ta riječ (poniženje – op. prev.) je uzeta iz riječi الرغام (er-rigam) koja znači prašina, zemlja, pa tako se kaže: "Allah ga ponizio!" (Ergamellahu enfehu!! – doslovno: Spustio njegov nos u prašinu!) Značenje toga je da ga šejtan ometa u namazu i pokušava da mu ga pokvari ili mu umanji vrijednost, pa je Uzvišeni Allah dao način onome koji obavlja namaz da ga upotpuni i ispravi ono gdje pogriješio te tako ponizi šejtana i odbije ga klonulog i daleko od onoga što je on želio. Time je upotpunjen čovjekov namaz i izvršena naredba Uzvišenog Allaha kojem je Iblis bio nepokoran i sustegao se da Mu učini sedždu, a Allah najbolje zna."

³ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

⁴ To se jasno može vidjeti iz onoga što je En-Nevevi, rahimehullah, spomenuo, kada je rekao: "Neki smatraju se da se pod šejtanovim rogovima misli na njegovu stranku i sljedbenike, drugi smatraju da se pod tim misli na njegovu snagu, nadmoć i širenje nemorala, treći smatraju da se time misli na robove na oba kraja glave i da tu nema metafore što je i najjače mišljenje, pa kažu to znači da on pruža glavu prema Suncu u tim vremenima kako bi se činilo da oni, od nevjernika, koji tada padaju na sedždu Suncu njemu padaju na sedždu, tako da onda on i njegovi potomci imaju prividnu nadmoć i mogućnost da ometaju onoga koji klanja u njegovom namazu. Zbog toga je pokuđeno obavljanje namaza u tom vremenu kako bi se sačuvao (od šejtanovog ometanja u tom vremenu), kao što je pokuđen namaz u mjestima gdje prebiva šejtan."

⁵ Hadis bilježe Buharija i Muslim.

"بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ"

"Bismillahi ellezi la jedduru me'asmihi šej'un fi-l-erdi ve la fis-sema'i, ve huves-semi'u-l-'alim."

"U ime Allaha, uz čije ime ništa na nebesima i na Zemlji ne škodi. On sve čuje i zna," tri puta, neće ga iznenada zadesiti¹ nevolja sve dok ne osvane, a ko to kaže nakon što osvane, neće ga iznenada zadesiti nevolja sve dok ne omrkne."²

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jer rekao:

"Ko kaže:

"لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ"

"La ilahe illellahu vahdehu la šerike lehu, lehu-l-mulku ve lehu-l-hamdu ve huve 'ala kulli šej'in kadir."

"Nema boga osim Allaha Jedinog koji nema saučesnika. Njemu pripada vlast i hvala. On je sve moćan," sto puta na dan – to je ravno vrijednosti otkupa deset robova. Upisuje me se sto dobrih djela, a briše mu se stotinu grijeha. On je zaštićen od šejtana taj dan dok se ne smrkne i niko neće uraditi ništa vrijednije osim onoga ko to kaže više puta."³

Od Ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Kada bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, omrknuo, govorio bi:

"أَمْسِينَا وَ أَمْسَى الْمَلِكُ اللَّهُ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَ شَرِّ مَا بَعْدَهَا. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَ السُّوءِ الْكَبِيرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ فِي النَّارِ وَ عَذَابِ فِي الْقَبْرِ"

"Emsejna ve emse-l-mulku lillah, ve-l-hamdu lillah. La ilahe illellahu vahdehu la šerike lehu. Lehu-l-mulku ve lehu-l-hamdu ve huve 'ala kulli šej'in kadir. Allahumme, es'eluke hajre hazihi-l-lejleti ve e'uzu bike min šerri hazihi-l-lejleti ve šerri ma ba'deha. Allahumme, inni e'uzu bike mine-l-keseli ve su'i-l-kiberi. Allahumme, inni e'uzu bike min 'azabin fin-nari, ve 'azabin fi-l-kabr."

"Omrkli smo i omrkla je vlast Allahu. Hvala Allahu. Nema boga osim Njega. On je jedini i nema saučesnika. Njemu pripada vlast i hvala. On je sve moćan.

O Allahu, molim Te za dobro u ovoj noći⁴, a utječem Ti se od zla u ovoj noći i zla koje je poslije nje. O Allahu, utječem Ti se od ljenosti i od zla starosti.

O Allahu, utječem Ti se od patnje u Vatri i patnje u kaburu."⁵

Od Ebu Hurejre, radijallahu anh, se prenosi da je rekao:

¹ U drugoj predaji stoji "neće mu ništa nauditi."

² Hadis bilježi Ebu Davud, Tirmizi, Ibn Madže, Nesa'i i Ahmed u svome "Musnedu".

³ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

⁴ U drugoj predaji stoji: "O Allahu, molim te za dobro u ovoj noći i za dobro nakon nje, a utječem ti se od zla u ovoj noći i zla nakon nje."

A u istoj toj predaji stoji i: "Kada se osvane kaže se isto, samo sa: "أَصْبَحْنَا وَ أَصْبَحَ الْمَلِكُ اللَّهُ"

"Asbahna ve asbeha-l-mulku lillahi..." "Osvanuli smo i osvanula je vlast Allahu."

⁵ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

"Ebu Bekr je rekao: "O Allahov Poslaniče, naredi mi nešto (savjetuj mi) šta da kažem kada osvanem i kada omrknem."

"Reci:

اللهم فاطر السموات والأرض عالم الغيب والشهادة رب كل شيء وملكه أشهد أن لا إله إلا أنت أعوذ بك
"من شر نفسي وشر الشيطان وشركه"

"Allahumme, fatires-semavati ve-l-erdi, rabbi kulle šej'in ve melikihi, ešhedu en la ilahe illa ente . E'uzu bike min šerri nefsi ve šerriš-šejtani ve širkihi."

"O Allahu koji si storio sedam nebesa i Zemlju, koji znaš skriveno i vidljivo (pojavno), Gospodaru svega i njegov Vlasniče, utječem Ti se od svoga zla i zla šejtana i njegovog širka¹."

To reci kada osvaneš, kada omrkneš i kada htjedneš leći." – reče mu on.²

Vrijednost sura "Kul huvallahu ehad, "Kul e'uzu bi rabbi-l-felek" i "Kul e'uzu bi rabbin-nas" i vrijednosti traženja zaštite kod Allaha učenjem tih sura

Od Abdullaha ibn Hubejba, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Izašli smo jedne kišovite i mračne noći tražeći od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da nam klanja, pa sam ga našao, a on mi je rekao:

"Prouči!"

Nisam ništa proučio, pa on reče:

"Prouči!"

Opet nisam ništa proučio, pa on reče:

"Prouči!"

"Šta da proučim?" – upitao sam.

"Kul huvallahu ehad" i mu'avizatejni³ kada omrkneš i osvaneš tri puta, biće ti dovoljne za sve."⁴

Lanac prenosioca ovog hadisa je hasen (dobar).⁵

Od Ukbe ibn Amira, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Kada sam vodio jahalicu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom od pohoda, on mi reče:

"Ukbe, prouči!"

Poslušao sam šta će da kaže, kad opet reče:

"Ukbe, prouči!"

Poslušao sam šta će da kaže, pa kada je to isto rekao po treći put, upitao sam:

"Šta da proučim?"

¹ El-Mubarekfuri kaže: "Širk (الشرك بكسر الشين وسكون الراء) znači ono čemu poziva od toga da se širk Allahu čini, a prenosi se i kao šerek (يفتحتين) što znači zamke i zavođenje kojima iskušava ljude.

² Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Ebu Davud i Tirmizi.

³ Mu'avizatejni je naziv za dvje sure: "Kul e'uzu bi rabbi-l-felek" i "Kul e'uzu bi rabbin-nas". (op. prev.)

⁴ Hadis bilježe Ebu Davud, Tirmizi i Nesa'i.

⁵ Bilježi se još jedan hadis sličan ovome, samo putem Ukbe ibn Amira od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Hafiz Ibn Hadžer je u djelu "El-isabe" rekao: "A nije toliko daleko ni da hadis bude sačuvan (zabilježen) objema putevima."

"Kul huvallahu ehad."- reče, a zatim prouči suru do kraja. Potom je proučio "Kul e'uzu bi rabbi-l-felek", pa sam je sa njim proučio do kraja. Nakon toga proučio je "Kul e'uzu bi rabbin-nas", pa sam je sa njim proučio do kraja, a zatim je rekao:

"Niko nije zatražio zaštitu kod Allaha s nečim poput njih."¹

A u drugoj predaji stoji:

"Niko ko je molio, nije molio nečim poput njih dvje², niti je iko ko je tražio zaštitu (utočište) kod Allaha, tražio nečim poput njih dvje."

Namaz na početku dana

Od Nu'ajma ibn Hemmara El-Gatafanija, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Vaš Gospodar, neka je uzvišen i slavljen, je rekao:

"O sine Ademov, klanjaj mi četiri rekata na početku dana, učinit ću da ti to bude dovoljno do kraja dana."³

Zaštita od otrova i sihra

Prenosi se od Sa'd ibn Vekkasa, radijallahu anhu, da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Ko ujutro svakog dana uzme (pojede) sedam 'adžvetskih⁴ hurmi, neće mu naštetiti otrov, niti sihr toga dana sve dok ne omrkne."

U drugom rivajetu: "Ko pojede sedam 'adžvetskih hurmi koje se nalaze između njena dva kamenita brda⁵."⁶

Traženje utočišta kod Allaha za malu djecu (sibjan)

Imranova žena nakon što je rodila Merjemu, rekla je:

"... i ja nju i porod njezin stavljam pod Tvoje okrilje od prokletog šejtana."⁷

Od Ibn Abbasa, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je tražio utočište kod Allaha za Hasana i Husejna, pa bi govorio:

"Vaš predak⁸ je ovim (riječima) tražio utočište za Isma'ila i Ishaka:

"أعوذ بكلمات الله التامة من كل شيطان و هامة و من كل عين لامة"

"E'uzu bi kelimatillahi et-tameti min kulli šejtanin ve hamme, ve min kulli 'ajnin lamme."

¹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Nesa'i.

² Misli se na suru "Kul e'uzu bi rabbi-l-felek" i suru "Kul e'uzu bi rabbin-nas". (op. prev.)

³ Hadis je hasen (dobar), a bilježi ga Ahmed u svome "Musnedu".

⁴ To je jedna od brojnih vrsta hurmi (datula), s tim da se ona odlikuje, kao što Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže, time da onaj ko ujutro pojede sedam hurmi te vrste neće mu naškoditi otrov, niti sihr. To je je ujedno i jedna od najskupljih vrsta hurmi. (op. prev.)

⁵ Tj. dva kamenita brda u području Medine. Hurme su ograničene brojem i opisom. Što se opisa tiče, da budu od najbolje 'adžvetske vrste, a što se tiče broja, to je sedam hurmi.

⁶ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

⁷ Kur'an, 3:36.

⁸ Misli se na oca poslanika Ibrahima, alejhis-selam. (op. prev.)

"Utječem se Allahovim potpunim riječima da ih sačuva od svakog šejtana i zla otrovnog gmizavca (el-hamme¹), te od svakog zlog pogleda (uroka)²."³

"Sklanjajte svoju djecu!"

Od Džabir ibn Abdullaha, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Kada počinje padati mrak – ili kada omrknete⁴ - sklanjajte svoju djecu, jer, zaista, se tada šejtan⁵ širi (kreće) zemljom, pa kada već prođe neko vrijeme noći pustite ih, zatvorite vrata uz spomen Allahovog imena⁶, pokrijte svoje posuđe uz spomen Allahovog imena, makar šta bilo stavili na njih i ugasite svoje svijeće."⁷⁸

U jednoj od Muslimovih predaja se kaže: "... jer šejtan ne otvara posudu s vodom, niti otvara vrata, niti otkriva zdjelu."

Otklanjanje povoda za sumnju

Od majke pravovjernih, Safije bint Hajijj, radijallahu anha, se prenosi da je rekla:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je bio u i'tikafu, pa sam jedne noći došla da ga posjetim. Razgovarala sam sa njim, pa sam nakon toga ustala da se vratim, te je i on ustao sa mnom da me otprati." (Ona je boravila u kući Usame ibn Jezida). "Tada su naišla dvojca Ensarija. Kada su vidjeli Allahovog Poslanika,

¹ El-hamme se odnosi na neku od otrovnih životinja koje gmižu (poput zmije, akrepa isl. – op. prev.). Neki smatraju da to se odnosi na sve otrovne životinje i insekte čiji je otrov smrtonosan, jer se za one životinje i insekte čiji otrov nije smrtonosan kaže es-sevamm. Drugi smatraju da se to odnosi na svako živo biće koje nanosi zlo, kao što to smatra hafiz Ibn Hadžer.

² Hattabi je rekao: "Time se hoće reći od svake bolesti i nevolje koja napada čovjeka poput ludila."

³ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija.

⁴ Onaj koji prenosi ovaj hadis nije siguran koji je od ova dva izraza Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upotrijebio, pa zato kaže "ili omrknete". (op. prev.)

⁵ U drugoj predaju stoji "šejtani", tj. u množini.

⁶ Tj. izgovaranjem "bismillah". (op. prev.)

⁷ Ovo je jedan od hadisa prema kojem se većina dobrih muslimana nemarno odnosi i ne postupa prema njemu, pa šta je tek reći za obične muslimane?! Kada bi samo malo pozornije posmotrili i počeli raditi po njemu izbjegli bi mnoge opasnosti i oni i njihova porodica i njihovi imeci, a Allah bi im dao zdravlje u njihovim tjelima, sluhu i vidu, pa ne bi ostavili šejtanu put do sebe i svoje porodice (djece).

U nekim drugim predajama se spominje: "Ne šaljte svoje ovce i svoju djecu nakon što Sunce zađe."

En-Nevevi, rahimehullah, kaže: "U ovom hadisu je mnogo dobrih postupaka i postupaka općenito koji koriste za dobro ahireta i ovog svijeta. Tako je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio da se provode ti postupci koji su uzrok spasa od šejtanovog uznemiravanja. Allah, azze ve dželle, je te postupke učinio uzrokom za spas od šejtanovog uznemiravanja (zla), tako da on nije u stanju otkriti zdjelu, niti otvoriti posudu s vodom, niti otvoriti vrata, niti nauditi djeci, ako se tako postupi."

Ibn Dževzi je rekao: "Za djecu je se bojati u tim trenucima, jer je prljavština (nečistoća) koju šejtani traže, u većini slučajeva, prisutna kod njih dok zikr (dove) kojima se čuva od šejtana, većinom, djeca uglavnom ne uče. Šejtani se prilikom svog širenja (po zemlji) kače o bilo koga o koga se mogu okačiti. Zbog toga se strahuje za djecu u tom vremenu."

Mudrost njihovog širenja noću se ogleda u tome što im je lakše da se kreću noću, nego danju, jer je tmina period kada se šejtanske snage najviše koncentrišu za razliku od drugih perioda (dana), a takođe (njima pripada) sve što je crno. (Što se posljednjeg tiče, o njemu bi se moglo raspravljati, jer su žene za vrijeme Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nosile crnu odjeću. – op. autora). Zbog toga (Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem) u hadisu koji prenosi Ebu Zerr o tome šta prekida (kvari) namaz kaže: "Crni pas je šejtan." Bilježi ga Muslim.

⁸ Bilježe ga Buharija i Muslim.

sallallahu alejhi ve sellem,¹ požurili su, te im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Polahko! To je Safijja bint Hajij!"

"Subhanallah, Allahov Poslaniče!" – rekoše njih dva, pa Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče:

"Šejtan kola po čovjeku poput krvi, pa sam se pobjojao da ne ubaci u vaša srca lošu (pomisao)" – ili je rekao²: "... nešto."³⁴

Klonjenje sašaptavanja

Uzvišeni Allah kaže:

"Sašaptavanje je posao šejtanski, da bi u brigu bacio vjernike⁵."⁶

Od Abdullah ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Kada budete trojica, neka se dvojica ne sašaptavaju mimo trećeg dok se ne pomješate sa ljudima kako ga to ne bi rastužilo."⁷

"Nemojte pomagati šejtana protiv svoga brata!"

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Vjerovjesniku je doveden čovjek koji je pio⁸, pa je rekao: "Udrite ga!"

"Neki od nas su ga udarali rukom, neki papučama (obučom), neki odjećom," – kaže Ebu Hurejre i nastavlja -, "pa kad je odlazio neko reče: "Allah te ponizio!", te je (Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem) rekao: "Nemojte tako govoriti! Nemojte pomagati⁹ šejtana protiv vašeg brata!"¹⁰

¹ Tj. kada su vidjeli da noću ide sa sam nekom ženom koju nisu mogli prepoznati zbog tmnine. (op. prev.)

² Prenosioc hadisa nije siguran koji je od ta dva izraza Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upotrijebio, pa je zato naveo oba. (op. prev.)

³ Ovo je krajnje obazriv odnos Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prema svome ummetu. Ovako treba postupiti svaki musliman. Ne treba sebe činiti predmetom kojekavih mišljenja, sumnji i optužbi, pa samim tim otvoriti šejtanu put prema svojoj braći (po vjeri) u šejtanovom navođenju da o njemu imaju loše mišljenje. Samim tim on će biti uzrokom onoga što će ga snaći od njegove braće poput uznemiravanja. Molimo Allaha da nam oprost i uputi nas na pravi put.

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

⁵ Pod tim se misli, a Allah najbolje zna, da se sašaptavanje između dvojice desi tako što im to šejtan prikaže lijepim i navede ih na to kako bi ražalostili druge muslimane i kako bi oni mislili da se sašaptavaju o njima.

Ko osjeti tako nešto neka zatraži utočište kod Allaha i neka se osloni na Njega, jer mu ništa ne može nauditi osim sa Allahovom dozvolom.

⁶ Kur'an, 58:10.

⁷ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

⁸ Tj. pio je alkohol. U jednoj od predaja se kaže: "Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, je doveden neki pijan čovjek."

⁹ Hafiz Ibn Hadžer, rahimehullah, kaže: "Način njihovog pomaganja šejtana je taj da mu šejtan grijeh hoće lijepim prikazati kako bi mu to bilo poniženje, pa ako mu se kaže: "Allah te ponizio!", kao da su postigli ono što je šejtan htio."

Kod Ebu Davuda ima dodatak na kraju hadisa: "Nego recite: "O Allahu, oprost mu i smiluj mu se."

Tako svako onaj ko vjeruje u Allaha treba da se trudi da ne pomaže šejtana protiv svoje braće vjernika, pa ako neko i pogriješi treba da ga isprave koliko god su u stanju. Savjet je pravo svakog muslimana, a pokrivanje grijeha (drugih) je jedno od dobrih djela. Musliman je brat muslimanu.

¹⁰ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija.

Ostavljanje upotrebe riječi "da sam" koja izražava negodovanje (prigovor) na sudbinu (kader)

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Jak vjernik je bolji i draži Allahu od slabog, a u obojici je dobro (hajr). Trudi se da postigneš ono što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj nemoćno odustajati. Ako te nešto zadesi ne reci: "Da sam uradio to i to, bilo bi to i to", nego reci: "Allahova odredba, a On radi šta hoće", jer "da sam" otvara vrata šejtanovom djelovanju¹."²

Traženje utočišta kod Allaha od zavođenja od strane šejtana i onih koji ne vjeruju u Allaha

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Šejtan će doći nekome od vas, pa će mu reći: "Ko je stvorio to i to? Ko je stvorio to i to?", sve dok

¹ En-Nevevi, rahimehullah, prenosi da je Kadi 'Ijad je rekao: "Neki islamski učenjaci kažu: "Ova zabrana se odnosi na onoga koji je u to čvrsto uvjeren, (koji smatra) da je to uradio da ga ne bi zadesilo (ono što ga je zadesilo). Onaj ko to prepusti volji Uzvišenog Allaha, (kao da kaže) da ga to neće zadesiti osim ako Allah htjedne, ne spada pod tu zabranu. Dokaz za to su riječi Ebu Bekra, radijallahu, anhu, u pećini: "Da neki od njih podigne glavu, vidio bi nas."

Kadi 'Ijad kaže: "U tome nema dokaza, jer je on govorio o budućem vremenu, i u tome nema pozivanja na odvratanje kadera (sudbine) nakon što se desilo ono što je suđeno. Tako i sve što spominje Buharija u poglavlju "Kada je dozvoljeno reći "da sam", poput hadisa:

- "Da tvoj narod nije nedavno ostavio nevjerovanje, upotpunio bih gradnju (Allahove) kuće na Ibrahimovim temeljima."

- "Da sam ikoga kamenovao bez jasnog dokaza, kamenovao bih ovu."

- "Da se (ne bojim) da ću otežati svome ummetu, naredio bih im (da koriste) misvak." i sl.

U tome nema negodovanja (prigovaranja) na kader (sudbinu), tako da to nije pokuđeno, jer je on objavjestio o onome što vjeruje u ono šta bi radio da nije nečega što ga spriječava, a što je on u mogućnosti, dok ono što je prošlo više nije u njegovoj mogućnosti."

"Moje mišljenje u pogledu značenja hadisa," –nastavlja Kadi-"je da je zabrana općenitog karaktera, međutim ta zabrana je bliže halalu, na to upućuju i njegove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "... jer "da sam" otvara vrata šejtanovom djelovanju", tj. ubacuje u srce negodovanje na sudbinu i time mu šejtan ubacuje loše misli." To su riječi Kadi 'Ijada.

O upotrebi "da sam" u prošlom vremenu prenose se Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "Da sam odmah uvidio ono što sam naposljetku, ne bih poveo kurbana", i sl. Ono što se može vidjeti je to da se zabrana generalno odnosi na sve ono u čemu nema koristi, pa samim tim zabrana biva bliže halalu, nego haramu. Nema nikakvih smetnji u tome za onoga ko to izgovori žaleći za onim što je proustio od pokornosti prema Uzvišenom Allahu, ili zbog toga što je bio spriječen u tome i sl., jer se u tom smislu i upotrebljava u većini hadisa, a Allah najbolje zna.

² Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

ne ne upita: "Ko je stvorio tvoga Gospodara?", pa kada dođe dotle, neka zatraži zaštitu kod Allaha¹ i neka prestane (razmišljati o tome)^{2, 3}

Učenje isti'aze⁴ (e'uzu bille) prilikom ljutnje

Uzvišeni Allah je rekao:

"A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište kod Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve."⁵

Sulejman ibn Sured, radijallahu anhu, je rekao:

¹ Tj. neka prouči e'uzu bilu. (op. prev.)

² To je dužnost na svakom muslimanu. Dužnost mu je da ne zapada u razmišljanje o tome kako time ne bi šejtanu otvorio put prema sebi. On treba da razmišlja o onome što je Allah stvorio. Uzvišeni Allah je opisao razumom obdarene ljude da oni: "... o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. »Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u vatri!" (Kur'an, 3:191)

Hafiz Ibn Hadžer kaže: "Njegove riječi "neka prestane" tj. (neka prestane) da dalje (razmišlja) o tome, zatim neka potraži zaštitu kod Allaha od šejtana i neka zna da mu on želi iskvariti njegovu vjeru i uticati na njegov razum ubacivanjem takvih misli, pa treba da se trudi da se klone toga zaokupljajući se drugim stvarima."

Hattabi je rekao: "Ovaj hadis znači da šejtan kad počinje čovjeka navraćati na to, pa on zatraži utočište kod Allaha od njega i sustegne se od daljeg razmišljanja o tome, time se zaštitio. Tako (se postupa u slučaju kad šejtan čovjeka navede na takve misli) za raličku od čovjeka koji se dotakne (raspravljajući o) tome, jer se on može "ušutkati" jasnim dokazima i argumentima.

Razlika između šejtana i čovjeka je da čovjek koji govori o tome postavlja pitanje i traži odgovor, tako da je to stanje ograničeno, pa ukoliko se pridržava jednog puta i nađe argument, prestaje (sa daljnjom raspravom), dok šejtanovim vesvesama (navođenjima na loše misli) nema kraja. ^ak svaki put kada mu se donese dokaz, on pribjegava nečem drugom sve dok čovjeka ne baci u sumnju i nedoumicu, da nas Allah zaštititi od toga."

³ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

⁴ Značenje isti'aze (učenja "e'uzu bille"):

Ibn Kesir, rahimehullahu, kaže: "Isti'aza je traženje utočišta kod Uzvišenog Allaha i oslanjanje na Njega od zla svega što zlo nanosi. Traženje utočišta (el-'ijaze) biva radi otklanjanja zla, a traženje zaštite (el-lijaz) biva radi toga što se želi steći neko dobro, kao što Mutenbbi kaže:

*O Ti, kome kada nešto želim pribjegavam,
O Ti, kod koga zaštitu tražim od onoga čega se pribojavam,
Ne mogu ljudi kost koju Ti slomiš spojiti,
Niti kost koju Ti spojiš slomiti."*

Međutim, prije toga (Ibn Kesir) je rekao:

"Jedna od lijepih stvari u vezi s "isti'azom" jeste da je ona čistota usta u pogledu nepotrebnog i bestidnog govora. Ona je za učenje Allahovog govora, traženje utočišta i zaštite kod Allaha, priznavanje Njegove svemoći naspram slabosti roba, odnosno nemoći suprotstavljanja unutarnjem neprijatelju kojeg može spriječiti i onemogućiti samo Allah, koji ga je stvorio, jer se sa njim ne može saradivati, niti podmititi (podkupiti), za razliku od neprijatelja iz ljudske vrste, kao što na to upućuju kur'anski ajeti.

Značenje riječi "e'uzu billahi mineš-šejtanir-radžim" (utječem se Allahu od prokletog šejtana) je: "Utječem se Allahu, kod Njega tražim zaštitu od zla šejtana odstranjenog od Allahove milosti i svakog dobra, kako mi ne bi nanio štetu u mojoj vjeri ili životu, odnosno, kako me ne bi odvratio da činim ono što mi je naređeno, a naveo da činim ono što mi je zabranjeno." Jer, šejtana može spriječiti samo Allah Uzvišeni!

Zbog toga je Allah, subhanehu ve te'ala, naredio da se surađuje sa šejtanima ljudske vrste i lijepo ophodi kako bi ga njegova priroda odvrtila od onoga u čemu se nalazi poput uznemiravanja (drugih), a naredio je da se zatraži zaštita kod Allaha od šejtana džinske vrste, jer on ne prima mito, niti na njega utiče lijepa riječ i postupak, jer je on loš po svojoj prirodi i od njega te ne može zaštititi niko drugi do Allah koji ga je stvorio!!

To je značenje prisutno u tri kur'anska ajeta i ne znam da ima četvrti:

1. Njegove, subhanehu, riječi u suri El-E'araf: "Ti sa svakim – lijepo! i traži da se čine dobra djela, a nezalica se kloni!" (Kur'an, 7:199) To je ono što je vezano za ophođenje prema neprijateljima

"Sjedio sam s Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, a dvojica ljudi su se međusobno svađali. Jedan od njih je bio sav pocrvenio, a vratne žile su mu se napele od srdžbe. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče:

"Zaista ja znam riječi koje kad bi izgovorio, otišlo bi od njega ono što ga je snašlo. Kada bi rekao:

"أعوذ بالله من الشيطان الرجيم"

"E'uzu billahi mineš-šejtanir-radžim."

"Utječem se Allahu od prokletog šejtana¹", popustilo bi ga ono što ga je snašlo."

Prisutni tom čovjeku tada rekoše:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ti je rekao da zatražiš utočište kod Allaha od prokletog šejtana."

"Jesam li ja lud?!" – reče on.²

ljudske vrste, da bi zatim rekao:

"A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allaha, On uistinu sve čuje i zna." (Kur'an, 7:200)

2. Uzvišeni je rekao u suri El-Mu'minun:

"Ti lijepim zlo uzvрати, Mi dobro znamo šta oni iznose, i reci: »Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od priviđenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam da me od njihova prisustva zaštitiš!" (Kur'an, 23:96-98)

3. Kaže Uzvišeni u suri Ha mim sedžde (tj. Fussilet – op. prev.):

"Dobro i zlo nisu isto! Zlo dobrim uzvрати, pa će ti dušmanin tvoj odjednom prisni prijatelj postati. To mogu postići samo strpljivi; to mogu postići samo vrlo srećni. A kad šejtan pokuša da te na zle misli navede, ti zatraži utočište u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i zna sve." (Kur'an, 41:34-36)"

Ibn Kajjim, rahimehullah, u pojašnjenju značenja onoga čime se čovjek štiti od šejtana i njegovog zla kaže:

"Uzvišeni Allah čuje onog koji od Njega zaštitu zatraži i On zna od čega on traži zaštitu. "Uje" ovde znači "uslišava", a ne slušanje u samom smislu značenja te riječi. To je poput riječi: "Uo Allah onog ko Ga hvali", kao i riječi Ibrahima, alejhis-selam: "Gospodar moj, zaista, čuje (uslišava) dove" (Ibrahim, 39)

Nekada uz taj glagol dolazi 'zna' (tj. da Allah sve zna), nekada "vidi" (tj. da Allah sve vidi), shodno stanju u kojem se nalazi onaj koji od Allaha traži utočište; ako traži zaštitu od neprijatelja, zna da Allah vidi njegovog neprijatelja i zna za njegovo spletkarenje i njegovo zlo.

Uzvišeni Allah je obavjestio onoga ko traži utočište i zaštitu od Njega, da ga On čuje, tj. da mu se odaziva i da zna za spletkarenje njegovog neprijatelja, da ga vidi i posmatra, kako bi ulio nadu onome ko od Njega traži zaštitu, te kako bi se on svim srcem odao dovi.

Pogledaj samo mudrost Kur'ana na kakav je način došao u vezi s traženjem zaštite kod Allaha od šejtana za kojeg znamo da postoji, ali ga ne vidimo, rječima: "On (Allah) sve čuje i sve zna." (u suri El-E'araf i Es-Sedžde), a kod traženja zaštite od ljudskog zla koje se vidi očima, rječima: "On (Allah) sve čuje i sve vidi", kao u suri El-Mu'min, kad Uzvišeni Allah kaže:

"Oni koji o Allahovim znamenjima raspravljaju, iako im nikakav dokaz nije došao, u srcima njihovim je samo oholost koja ih neće dovesti do željenog cilja, zato traži od Allaha zaštitu, jer on, uistinu, sve čuje i sve vidi." (El-Mu'min, 56)

To je zbog toga što se njihovi postupci mogu vidjeti očima, dok je šejtanovo navraćanje na zlo putem zavodjenja i loših misli koje ubacuje u srca vezano za znanje. Zbog toga je Allah naredio da se u tom slučaju zaštita traži od Onoga koji sve čuje i zna, dok je pak u vezi onoga što se može vidjeti naredio da se zaštita traži od Onoga koji sve čuje i sve vidi. A Allah najbolje zna."

(nap. prev.: Autor je naveo druge Ibn Kajjime riječi. Međutim, to što je naveo uglavnom je vezano za poznavanje arapskog jezika tako da smatram da se ne bi puno postiglo prevođenjem toga pasusa ili izostavljanjem pojedinih djelova, jer u bilo kojem od ta dva slučaja bio potreban opširniji komentar tako da sam taj pasusu zamjenio drugim koji će, nadam se, biti u skladu sa autorovom namjerom.)

⁵ Kur'an, 41:36.

¹ U drugoj predaji stoji: "Utječem se Allahu od šejtana."

² Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

Traženje zaštite prilikom zavijanja pasa

Od Džabir ibn Abdullaha, radijallahu anhuma, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Kada čujete zavijanje pasa i njakanje magaraca u noći, zatražite utočište kod Allaha¹, jer oni vide ono što vi ne vidite."²

Traženje utočišta kod Allaha kad se čuje njakanje magarca

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Kada čujete kukurikanje horozova, molite Allaha od Njegovog dobra, jer su oni vidjeli meleka, a kada čujete njakanje magarca, tražite utočište kod Allaha od šejtana³, jer je on vidio šejtana."⁴

Istjerivanje šejtana iz kuće

Prenosi se od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Nemojte praviti kaburove od svojih kuća! Šejtan bježi iz kuće u kojoj se uči sura El-Bekare."⁵

Zikrovi koji štite kuću i hranu od šejtana

Od Džabir ibn Abdullaha, radijallahu anhuma, se prenosi da je čuo Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kad je rekao:

"Ako čovjek uđe u svoju kuću i spomene Allahovo ime⁶ prilikom ulaska i prilikom jela, šejtan kaže⁷: "Nema vam konaka, niti večere!", a ako uđe i ne spomene Allahovo ime prilikom ulaska, šejtan kaže: "Našli ste prenočište!", a ako ne spomene Allahov ime ni prilikom jela, kaže: "Našli ste prenočište i večeru!"

Šta se još prenosi od zikrova za zaštitu hrane od šejtana?

Od Huzejfe, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Kada bi sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, prisustvovali jelu, ne bi pružali svoje ruke (prema hrani) sve dok Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi počeo i pružio svoju ruku. Jedne prilike smo prisustvovali jelu, pa je došla jedna djevojčica kao da ju je neko gurnuo⁸, te je krenula da pruži ruku prema hrani, pa ju je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo za ruku. Nakon toga

¹ Traženje utočišta kod Allaha znači učenje riječi "e'uzu billahi mineš-šejtanir-radžim", koje znače: "Utječem se Allahu od prokletog šejtana." (op. prev.)

² Hadis je hasen (dobar), a bilježi ga Ahmed u svome "Musnedu".

³ Kadi 'Ijad, rahimehullah, je rekao: "Mudrost naredbe traženja utočišta kod Allaha je zbog toga što je se bojati od šejtanovog šerra (zla) i zla njegovog navođenja na loše misli, pa se traži zaštita kod Allah kako bi se zaštitio od toga."

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

⁵ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

⁶ Tj. prouči bismilu. (op. prev.)

⁷ Tj. šejtan se obraća svojim riječima drugim šejtanima. (op. prev.)

je došao neki beduin kao da ga je neko gurnuo, pa ga je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uzeo za ruku, a zatim rekao:

"Zaista šejtanu biva dozvoljena hrana kod koje nije spomenuto Allahovo ime. On je doveo ovu djevojčicu da bi mu zbog nje bila dozvoljena, pa sam je uzeo za ruku, zatim je doveo ovog beduina da bi mu zbog njegovog hrana bila dozvoljena, pa sam ga uzeo za ruku¹. Tako mi Onoga u čijoj je ruci moja duša, zaista je njegova ruka u mojoj ruci s rukama njih dvoje."

Šta kaže onaj ko negdje odsjedne?

Od Havle bint Hakim Es-Sulemije, radijallahu anha, se prenosi da je rekla:

"^ula sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže:

"Kada neko od vas negdje odsjedne² neka kaže:

"أعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق"

"E'uzu bikelimatillahi et-tammati min šerri ma halek."

"Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je stvorio", ništa³ mu neće nauditi, sve dok ne napusti to mjesto."⁴

Šta kaže onaj ko padne sa jahalice?

Prenosi se da je neki čovjek⁵ rekao:

"Jahao sam sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, pa je njegova jahalica posrnula, te sam rekao: "Propao⁶ je šejtan!"

"Nemoj reći: "Propao je šejtan!", jer kad to kažeš on raste tako da bude poput kuće i kaže: "Moje mi snage!", nego reci: "Bismillahi", jer kad to kažeš on se smanjuje tako da bude poput muhe."⁷

Uzdržavanje od zijevanja

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

"Allah voli onoga koji kihne, a mrzi zijevanje, pa kada kihne neko od vas i zahvali Allahu, onda je dužnost na svakom muslimanu da mu kaže:

⁸ U drugoj predaji stoji "kao da je neko tjera" tj. zbog njezine velike žurbe. Muslim, takođe, bilježi predaju od Džabira u kojoj kaže: "Šejtan je prisutan sa svakim od vas u svemu, čak i prilikom jela, pa kada nekom od vas ispadne zalogaj neka ga očisti i pojede, a ne ostavi šejtanu. Kada završi sa jelom neka obliže prste, jer ne zna u kojem djelu hrane mu je Allah dao bereket."

Imam En-Nevevi kaže: "U tome je upozorenje da se čuva šejtana, kao i upozorenje na to da šejtan neprestano prati čovjeka u njegovom kretanju i svakodnevnim aktivnostima, pa čovjek treba da se pripazi od njega kako ne bi bio zaveden onim što mu on uljepšava.

¹ Njih dvoje nisu spomenuli Allahovo ime, tj. rekli "bismillah", već su odmah posegnuli za hranom, te ih je zbog toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spriječio da uzmu hranu prije nego prouče bismilu. (op. prev.)

² Kao da bude na putu pa negdje odsjedne kako bi se odmorio i sl. (op. prev.)

³ Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi "ništa mu neće nauditi" su općenite, pa tako obuhvataju zlo ljudi i džinna, otrovnih i grabežljivih životinja, i dr.

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

⁵ Taj čovjek je ashab, jer kaže: "Jahao sam sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem." To što se ne zna njegovo ime ne škodi (vjerodostojnosti hadisa), jer su svi ashabi pouzdani.

⁶ Ove riječi kao da upućuju na to da šejtan ima udjela u tome. (v. "'Avnu-l-ma'bud")

⁷ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Ahmed u svome "Musnedu" i Ebu Davud.

"يرحمك الله"

"Jerhamukellah."

"Allah ti se smilovao."

Što se zijevanja tiče, ono je od šejtana, pa ako se nekome od vas bude zijevalo, neka se uzdrži koliko može. Zaista se šejtan smije nekome od vas kada zijeva."¹

U Muslimovoj predaji stoji: "Kada se nekome od vas bude zijevalo u namazu, neka se suzdrži² koliko može, jer šejtan ulazi (kroz njegova usta)."

A u drugoj predaji stoji: "... i neka stavi ruku na usta."

Izbjegavanje osamljivanja sa ženama³

Od Omera ibnu-l-Hattaba, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"... i neka se nikako čovjek ne osamljuje sa ženom, jer je šejtan treći sa njima..."⁴

Dova koja se uči prije spolnog općenja

Od Ibn Abbasa, radijallahu anhuma, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Ako neko od vas kada htjedne da priđe svojoj ženi⁵ rekne:

"بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا"

"Bismillah. Allahumme, džennebneš-šejtane ve dženneibiš-šejtane ma rezaktena."

"U ime Allaha. Allahu, otkloni šejtana od nas⁶ i otkloni ga od onoga čime nas opskrbiš", pa ako im bude suđeno da dobiju djete, šejtan mu nikad neće moći nauditi^{7,8}.

Učenjem dva zadnja ajeta⁹ iz sure El-Bekare se štiti od šejtana

¹ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija i Muslim.

² En-Nevevi, rahimehullah, je rekao: "Njegove riječi "neka se suzdrži" znače sustezanje (od zijevanja). Islamski učenjaci kažu: "Naredio je da se suszdrži i sustegene od zijevanja i stavi ruku na usta kako šejtan ne bi postigao svoj cilj poput izobličavanja njegovog izgleda lica, ulaska u usta i ismijavanja sa njim."

³ Tj. sa onima sa kojima mu je dozvoljeno da se oženi.

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga ahmed u svome "Musnedu" i Ibn Humejd.

⁵ Tj. da polno općio sa njom.

⁶ U drugoj predaji stoji: "... od mene..."

⁷ Neki smatraju da to znači da ga neće baciti u iskušenje u vjeri i odvesti ga u nevjerovanje (kufr), dok to ne znači da će biti sačuvan od grijeha, jer svaki čovjek griješi. Drugi smatraju da to znači da se šejtan neće pridružiti njegovom ocu dok on bude spolno općio sa svojom ženom. Treći smatraju da to znači da ga šejtan neće bocnuti u slabine prilikom njegovog rođenja.

Ja smatram da ovo posljednje opovrgavaju Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: "Nema nijednog novorođenčeta koje se rađa, a da ga šejtan ne bocne... osim Merjeme i njenog sina."

*U hadisu se ukazuje na potrebu spominjanja Allahovog imena, upućivanja dove Njemu u kojoj se traži zaštita od šejtana, na potrebu traženja bereketa spominjanjem Njegovog imena, na potrebu traženja utočišta kod Njega od svih vrsta zla, a On je taj koji čovjeku to olakšava i pomaže ga. U njemu se ukazuje i na to da je šejtan stalno uz čovjeka i da ga ne može otjerati ništa drugo do spominjanje Allahovog imena.

⁸ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija i Muslim.

⁹ To su 285. i 286. ajet sure El-Bekare. (op. prev.)

Od Ibn Mes'uda El-Ensarija, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:
"Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:
"Ko u noći prouči dva zadnja ajeta sure El-Bekare, oni će mu biti dovoljni".^{1,2}

Nu'man ibn Bešir, radijallahu anhu, prenosi od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Uzvišeni i slavljani Allah je napisao knjigu dvije hiljade godina prije nego što će stvoriti nebesa i zemlju i od nje je spustio (objavio) dva ajeta kojima je zapečatio (završio) suru El-Bekare. Neće se oni proučiti u kući, a da joj se šejtan neće (smjeti) približiti tri noći."³

Dova prilikom spavanja

Od Aiše, radijallahu anha, se prenosi da bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada bi htio leći pljucnuo u ruke, proučio mu'avvizat⁴ i potrao bi (rukama) svoje tijelo.⁵

U drugoj predaji kod Buharije i Muslima stoji: "Kada bi se požalio (na neki bol), pljucnuo bi u ruke, proučio mu'avvizat i (rukama) potrao svoje tijelo."

Šta se još uči prilikom spavanja

Od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me je postavio da čuvam ramazanski zekat, pa mi je neko došao i počeo kriomice uzimati hranu, te sam ga uhvatio i rekao:

"Odvest ću te Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem!"

"Ja sam muhtać (potreban), imam mnogobrojnu porodicu i u teškoj sam oskudici." – reče on, pa sam ga pustio.

Ujutro kada sam osvanuo Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me upita:

"O Ebu Hurejre, šta je sinoć radio tvoj zarobljenik?"

"O Allahov Poslaniče, žalio se na tešku oskudicu i mnogobrojnost porodice, pa sam mu se smilovao i pustio ga." – odgovorio sam.

"Što se njega tiče, on ti je slagao i vratiće se." – reče on.

Znao sam da će se vratiti zbog riječi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "... i vratiće se", pa sam ga čekao u zasjedi. (Ponovo) je kriomice počeo uzimati hranu, pa sam ga uhvatio i rekao:

"Odvest ću te Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem!"

"Pusti me, ja sam muhtać i imam mnogobrojnu porodicu. Neću se više vratiti." – reče on, pa sam mu se smilovao i pustio ga.

Kada sam osvanuo Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me upita:

"O Ebu Hurejre, šta je radio tvoj zarobljenik?"

¹ O značenju ovog hadisa ima više mišljenja, a jedno od njih da ta dva ajeta štite od šejtanovog šerra (zla).

² Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

³ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Hakim u svome "Mustedreku".

⁴ Mu'avvizat je zajednički naziv za tri sure : 1. "Kul huvallahu ehad" (El-Ihlas), 2. "Kul e'uzu bi rabbi-l-felek" (El-Felek) i 3. "Kul e'uzu bi rabbin-nas" (En-Nas), dok se naziv mu'avvizzatejni (ranije spominjan) odnosi samo na posljednje dvje. (En-Nas). (op. prev.)

⁵ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija.

"O Allahov Poslaniče, žalio se na tešku oskudicu i mnogobrojnost porodice, pa sam mu se smilovao i pustio ga." – odgovorio sam.

"Što se njega tiče, on ti je slagao i vratiće se." – reče on.

^ekao sam ga u zasjedi po treći put. Počeo je da kriomice uzima hranu, pa sam ga uhvatio i rekao:

"Odvest ću te Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem! Ovo je treći put da kažeš da se nećeš vratiti, a zatim se vratiš!"

"Pusti me poučiću te riječima koje će ti koristiti." – reče on.

"Koje su to (riječi)?" – upitao sam.

"Kada kreneš u postelju, prouči ajetu-l-kursijj **عَالله لا إله الا هو الحي القيوم** – "Allahu la ilahe illa huve-l-hajju-l-kajjum" ("Allah je – nema boga osim Njega - Živi i Vječni!"¹) sve do kraja ajeta, onda će ti Allah dati čuvara, a šejtan ti se neće približiti sve dok ne osvaneš." – odgovori on.

Pustio sam ga. Kada sam osvanuo Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, me upita:

"O Ebu Hurejre, šta je sinoć radio tvoj zarobljenik?"

"O Allahov Poslaniče, tvrdio je da me je naučio riječima koje će Allah dati da mi budu od koristi, pa sam ga pustio." – odgovorio sam.

"Koje su to (riječi)?" – upita on.

"On mi je rekao:

"Kada kreneš u postelju, prouči ajetu-l-kursijj **عَالله لا إله الا هو الحي القيوم** – "Allahu la ilahe illa huve-l-hajju-l-kajjum" ("Allah je – nema boga osim Njega - Živi i Vječni!"²) sve do kraja ajeta, onda će ti Allah neprekidno dati čuvara, a šejtan ti se neće približiti sve dok ne osvaneš." – odgovorio sam.

Oni³ su bili ljudi koji su navije težili kakvom dobru (da ga učine ili se okoriste njime).

Tada Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, reče:

"On ti je istinu rekao, a on je onaj koji puno laže. Znaš li sa kim si razgovarao protekle tri noći, o Ebu Hurejre?"

"Ne!" – odgovorio sam.

"To je bio šejtan." – reče on.⁴

Šta se radi kada se nešto usnije?

Od Ebu Katade, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

"Lijepo snoviđenje je od Allaha, a (ružan) san od šejtana, pa kada neko od vas vidi neki san koji ga uplaši neka pljučne s lijeve strane i zatraži utočište kod Allaha od njegovog zla, onda mu taj san neće naštetiti."⁵

U drugoj predaji koja se prenosi u Buharijinom i Muslimovom "Sahihu" od Ebu Seleme se prenosi da je rekao:

"Viđao bih snove od kojih bih se razboljevao sve dok nisam čuo Ebu Katadu da kaže:

¹ Kur'an, 2:255.

² Kur'an, 2:255.

³ Tj. ashabi. (op. prev.)

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija kao dodatak.

⁵ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija i Muslim.

"I ja sam viđao san od kojeg bih se razboljevao sve dok nisam čuo Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Lijep san (snoviđenje) je od Allaha, pa kada neko od vas vidi nešto što voli, neka o tome ne govori osim onome koga voli, a ako vidi nešto što mrzi, neka zatraži utočište kod Allaha od njegovog¹ zla i zla šejtana, neka pljučne tri puta i neka ga nikom ne priča, onda mu neće naštetiti."²

Od Ebu Se'ida El-Hudrija, radijallahu anhu, se prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže:

"Kada neko od vas vidi san koji mu se dopadne, neka zna da je od Allaha, pa neka Mu se zahvali i neka ga ispriča! A ako vidi nešto drugo što mu se ne dopadne, neka zna da je to od šejtana, pa neka zatraži utočište (zaštitu) kod Allaha od njegovog zla i neka ga nikome ne spominje, pa mu neće nauditi."³

Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhuma, prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Kada neko od vas vidi san koji mrzi, neka pljučne na lijevu stranu tri puta, neka zatraži utočište kod Allaha od šejtana tri puta i neka se preokrene na drugu stranu."⁴

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Kada se približi vrijeme⁵, skoro da neće biti snoviđenja muslimana, a da se neće obistiniti. Oni čije je snoviđenje najistinitije su oni čiji je govor najistinitiji. Snoviđenje muslimana je jedan od četrdest pet djelova poslanstva. Snoviđenja ima tri vrste:

1. lijepo snoviđenje koje je radosna vijest od Allaha,
2. snoviđenje kojim šejtan unosi tugu, i
3. snoviđenje koje je posljedica onoga o čemu je čovjek razmišljao.

Kada neko od vas (u snu) vidi nešto što mrzi, nek' ustane, klanja i neka o tome ne priča drugima."⁶

Traženje utočišta kod Allaha od šejtanovog zavođenja prilikom smrti

Od Ebu-l-Jusra, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi govorio:

"اللهم إني أعوذ بك من التردى و الهدم و الغرق و الحريق، و أعوذ بك أن يتخبطني الشيطان عند الموت،
و أعوذ بك أن أموت في سبيلك مدبراً و أعوذ بك أن أموت لديغاً."

"Allahumme, inni e'uzu bike minet-tereddi, ve-l-hedmi, ve-l-garki, ve-l-hariki, ve e'uzu bike en jetehabbetani eš-šejtanu 'inde-l-mevti, ve e'uzu bike en emute fi sebilike mudbiren, ve e'uzu bike en emute ledigan."

¹ Misli se na zlo tog snoviđenja, sna. (op. prev.)

² Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija.

³ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Buharija.

⁴ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

⁵ O značenju Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, riječi "kada se približi vrijeme" ima više mišljenja, međutim preteže mišljenje da se odnose na približavanje vremena Sudnjeg dana. (op. prev.)

⁶ Hadis je vjerodostojan, a bilježi ga Muslim.

"Allahu moj, utječem Ti se od pada s visine, od rušenja, utapanja i vatre (požara). Utječem Ti se od šejtanovog zavođenja prilikom smrti. Utječem Ti se da umrem smrću onoga ko bježi s bojnog polja i utječem Ti se da umrem od ujeda."¹

Slijeđenje sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem²

Od Ibn Mes'uda, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao:

"Neka niko od vas ništa ne prepušta šejtanu od svoga namaza smatrajući da mu je dužnost da (nakon namaza) ide na desnu stranu. Ja sam često viđao Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, kako ide na lijevu stranu (nakon namaza)."³

¹ Hadis je vjerodostojan, a bileži ga En-Nesa'i i Ebu Davud.

² Uzvišeni Allah kaže: "... onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće nesretan biti." (Kur'an, 20:123)

³ Hadis je vjerodostojan, a bilježe ga Buharija i Muslim.

Završna riječ

Sa ovim završavam ono što mi je Allah olakšao da sakupim od dova i postupaka kojima Allah daje da se otjera šejtan. Pomoću njih Allah štiti vjernika od šejtanove, Allah ga prokleo, spletke.

Molimo Allaha, azze ve dželle, da to budi u službi islama i od koristi muslimanima i da učini da naša djela budu iskreno radi Njega i da ih primi, a zaista On uslišava dove.

Neka je salavat i selam na Muhammeda, njegovu porodicu i njegove drugove.

Slavljen neka si Ti, o Allahu. Svjedočim da nema boga osim Tebe. Od Tebe tražim oprosta i Tebi se kajem.

Ebu Abdullah Mustafa ibn El-'Adevi